

PRIJEDLOG

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o dopuni Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, s Konačnim prijedlogom zakona (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 310-01/17-01/02, urbroja: 65-17-03, od 2. ožujka 2017. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o dopuni Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, s Konačnim prijedlogom zakona (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o dopuni Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, s Konačnim prijedlogom zakona, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru, aktom od 1. ožujka 2017. godine, iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona o dopuni Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, s Konačnim prijedlogom zakona (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), predlagatelj smatra da bi se stvorila zakonska osnova za odbijanje pristupa transportnim kapacitetima energetskog subjekta koji obavlja djelatnost transporta nafte u slučajevima ugrožavanja zdravlja i kvalitete života građana Republike Hrvatske uzrokovanoj prekograničnim emisijama onečišćujućih tvari koje nastaju u procesu prerade nafte.

Naime, sukladno odredbi članka 5. Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata (Narodne novine, broj 19/14) energetski subjekt koji obavlja djelatnost transporta nafte je obavezan, pravnoj ili fizičkoj osobi koja podnese zahtjev za pristup transportnom sustavu, uz ispunjavanje tehničkih uvjeta pristupa i priključenja sukladno posebnim propisima, omogućiti pristup na nepristran i razvidan način prema načelu pregovornog pristupa treće strane.

Energetski subjekt koji obavlja djelatnost transporta nafte može odbiti pristup transportnom sustavu trećoj strani ako postoje tehnička ili sigurnosna ograničenja, ili u slučaju popunjenog kapaciteta naftovoda. U slučaju odbijanja pristupa transportnom sustavu energetski subjekt koji obavlja djelatnost transporta nafte dužan je dostaviti stranci odluku s razlozima odbijanja pristupa, a na takvu odluku stranka ima pravo podnijeti žalbu Hrvatskoj energetskej regulatornoj agenciji.

Odluka Hrvatske energetske regulatorne agencije je izvršna, a nezadovoljna (odbijena) stranka može protiv rješenja Hrvatske energetske regulatorne agencije pokrenuti upravni spor.

Vlada Republike Hrvatske ističe da je 18. srpnja 2003. godine, društvo Jadranski naftovod, dioničko društvo (u daljnjem tekstu: JANAF d.d.) donijelo Tehničke uvjete za pristup transportnim kapacitetima Jadranskog naftovoda d.d. (u daljnjem tekstu: Tehnički uvjeti; broj i znak I-984/03). Vijeće za regulaciju energetskih djelatnosti je na temelju članka 13. Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata (Narodne novine, broj 68/01) na sjednici održanoj 27. studenoga 2003. godine donijelo Odluku o davanju suglasnosti na Tehničke uvjete za pristup transportnim kapacitetima Jadranskog naftovoda d.d. Spomenuta Odluka o davanju suglasnosti objavljena je u Glasilu Vijeća za regulaciju energetskih djelatnosti broj 3-4, prosinca 2003. godine, pod brojem 0048/03, dok su Tehnički uvjeti objavljeni u prilogu P 22/03 Glasila Vijeća za regulaciju energetskih djelatnosti broj 3-4, prosinca 2003. godine.

Vlada Republike Hrvatske također ističe da se Tehnički uvjeti nisu mijenjali od 2003. godine, bez obzira na dvije naknadne izmjene zakonodavstva u području nafte i naftnih derivata, s obzirom da tehnički uvjeti nisu podložni izmjenama zakonodavstva u području nafte i naftnih derivata te isti odgovaraju i današnjim tehničkim zahtjevima i normama.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske naglašava da se Tehnički uvjeti primjenjuju u poslovanju JANAF-a d.d. i kao takvi su obvezni za JANAF d.d. i sve njegove korisnike. Prema Tehničkim uvjetima, JANAF d.d. prihvaća transportiranje svake nafte čije karakteristike ne prelaze granične vrijednosti sadržaja sumpora od maksimalno 2,8% m/m. (analiza prema ISO 8754 ili ASTM D 4294). JANAF d.d. može odbiti transport nafte koja ne zadovoljava navedene Tehničke uvjete.

Također, JANAF d.d. odbija transport i skladištenje svake nafte čije bi karakteristike mogle štetno djelovati na druge nafte koje se transportiraju ili bi mogle prouzročiti štetu na instalacijama JANAF-a d.d., odnosno instalacijama drugih korisnika.

Vlada Republike Hrvatske ističe da je sva nafta koja je u razdoblju od 2013. do 2016. godine transportirana sustavom JANAF-a d.d. za Rafineriju nafte Brod po sadržaju sumpora bila u skladu s Tehničkim uvjetima, odnosno u skladu s kvalitetom nafte koju JANAF d.d. transportira za sve ostale korisnike.

Stoga Vlada Republike Hrvatske naglašava da JANAF d.d. ne može odbiti transport nafte koja zadovoljava Tehničke uvjete, kao i da stanje rafinerija i mogućnosti njihove prerade nafte (tehnološko-tehničke karakteristike rafinerija), odnosno onečišćenje zraka iz stacionarnih izvora se ne mogu podvesti niti riješiti Tehničkim uvjetima.

Vlada Republike Hrvatske također naglašava da energetska subjekt koji obavlja djelatnost transporta nafte nema ovlasti niti znanja samostalnog utvrđivanja činjenica, kako se predlaže Prijedlogom zakona, a temeljem kojih bi odbio pristup transportnom sustavu. Ovakvu odluku energetska subjekt koji obavlja djelatnost transporta nafte ne može donijeti postupajući arbitrarno i samovoljno, tim više što nezadovoljna stranka ima pravo žalbe, a čime se otvaraju mogućnosti za vođenje niza sporova protiv i na štetu energetska subjekta.

Prijedlogom zakona predložena izmjena članka 5. ostavlja mogućnost široke interpretacije jer nema jasnih kriterija kada je dosegnuta razina onečišćenja zraka (trajanje i iznos onečišćenja) ili kada je ugroženo zdravlje i kvaliteta života građana Republike Hrvatske uzrokovano prekograničnim emisijama. U slučaju da energetska subjekt i odbije pristup transportnom sustavu, takva odluka mora biti obrazložena konkretnim podacima o provedenim mjerenjima, podacima o utjecaju samo treće strane (kojoj je odbijen pristup) na iznose ukupnih izmjerenih emisija onečišćujućih tvari i drugo.

Dakle, u slučaju da treća strana (kojoj je odbijen pristup) podnese žalbu Hrvatskoj energetska regulatornoj agenciji na odluku energetska subjekta koji obavlja djelatnost transporta nafte, potreban je konkretan dokaz da je onečišćenje uzrokovano preradom nafte koja je predmet transporta.

U slučaju odbijanja pristupa naftovodima, Vlada Republike Hrvatske smatra potrebnim propisati karakteristike nafte koja se transportira na sve druge načine jer energetska subjekti naftu mogu transportirati i putem željeznica (vagon cisternama), cesta (auto cisternama), ili putem rijeka (baržama), slijedom toga Vlada Republike Hrvatske drži da se Prijedlogom zakona ne bi postigao učinak smanjenja emisija iz prekograničnog prometa.

Također, Vlada Republike Hrvatske naglašava, da već neko vrijeme razmatra načine i mogućnosti kojima bi se spriječilo ugrožavanje zdravlja i kvalitete života građana Republike Hrvatske uzrokovano prekograničnim emisijama u zrak onečišćujućih tvari koje nastaju u procesu prerade nafte. Slijedom navedenoga, u pripremi su izmjene Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata koje bi imale za cilj, između ostaloga, propisivanje minimalnih tehničkih uvjeta za transport nafte, bez obzira na način transporta nafte.

Nastavno na navedeno, Vlada Republike Hrvatske naglašava i međunarodne obveze Republike Hrvatske, prema Zakonu o potvrđivanju Ugovora o Energetskoj povelji (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 15/97), koje obvezuju Republiku Hrvatsku:

- na slobodan prolaz energetska materija bez obzira na njihovo porijeklo, odredište ili vlasništvo
- na slobodan prolaz energije bez nametanja bilo kakvih nerazumnih zatezanja, ograničenja i pristojbi
- u slučaju spora u vezi s bilo kojim pitanjem nastalim vezano uz tranzit, tranzit se neće prekinuti ili smanjiti, te se neće dozvoliti bilo kojem subjektu pod njenim sustavom, ili neće se od njega zahtijevati da prekine ili smanji postojeći tok energije, prije nego završi postupak rješavanja spora
- na razvoj međunarodnih energetska transportnih mreža i njihovog spajanja, uključujući cross-border naftovodne mreže i intenziviranje napora na međusobnoj koordinaciji i poticanju suradnje među relevantnim subjektima u smislu razvoja, kompatibilnosti tehničkih specifikacija postrojenja i operativnog vođenja mreža.

Vlada Republike Hrvatske napominje i da je Protokolom sa VI. zasjedanja Međuvladine hrvatsko-ruske komisije za trgovinsko-gospodarsku i znanstveno-tehničku suradnju iz rujna 2010. godine, ali i kasnijim protokolima, podržana suradnja JANAF-a d.d. i vlasnika Rafinerije nafte Brod, Zarubežnjefta, na rastu transporta i jednakim uvjetima transporta za sve korisnike.

Slijedom gore navedenoga, Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog zakona u predloženom obliku.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Slavena Dobrovića, ministra zaštite okoliša i energetike, Antu Čikotića, državnog tajnika u Ministarstvu zaštite okoliša i energetike i Matu Rebića, pomoćnika ministra zaštite okoliša i energetike.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković